

Актуальні питання щодо звернення до суду про збільшення або зменшення розміру аліментів

Варто зазначити, що за останні роки питання порядку стягнення аліментів на неповнолітніх дітей зазнало суттєвих змін.

Встановлення розміру обов'язкових виплат можливе декількома шляхами. Згідно з частиною третьою статті 181 Сімейного Кодексу України аліменти на дитину присуджуються в частці від заробітку (доходу) її матері, батька або в твердій грошовій сумі.

Відповідно до другого пакету законів у рамках проекту «Чужих дітей не буває» Кабінетом Міністрів України та Міністерством юстиції України було внесено зміни до законодавства щодо визначення мінімального розміру аліментів. Так, нині здійснено поділ даного поняття на мінімальний гарантований та мінімальний рекомендований розмір виплат. Основна суть новацій полягає в тому, що мінімальний гарантований розмір аліментів не може бути меншим, ніж 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку за умови, що батько чи мати, які проживають окремо, не мають достатньої кількості коштів, аби здійснювати більші виплати. У свою чергу, мінімальний рекомендований розмір аліментів на одну дитину порівнюється до прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Розмір заборгованості за виконавчим документом про стягнення аліментів державний виконавець повинен визначати, керуючись вимогами ст. 74 Закону України "Про виконавче провадження", відповідними нормами сімейного законодавства, а також постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 року N 146 (з наступними змінами) "Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб".

Відповідно до ч. 3, п. 2 ч. 4, ч. 9 ст. 74 Закону України "Про виконавче провадження" розмір заборгованості із сплати аліментів визначається державним виконавцем за місцем виконання рішення у порядку, встановленому Сімейним кодексом України.

Згідно із ч. 2ст. 182 Сімейним кодексом України мінімальний гарантований розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

{Абзац другий частини другої статті 182 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2475-VIII від 03.07.2018}

Зміна закону, який встановлює мінімальний розмір аліментів не є підставою для прийняття нового судового рішення. Питання визначення мінімального розміру аліментів, що мають стягуватись з боржника, віднесені до повноважень державного виконавця, у провадженні якого перебуває виконавче провадження з виконання виконавчого листа про стягнення аліментів. Зміна законодавства в частині визначення мінімального розміру аліментів на дитину не є підставою для перегляду постановлених раніше судових рішень про їх стягнення.

Стаття 192 Сімейного кодексу України визначає, що розмір аліментів, визначений за рішенням суду або за домовленістю між батьками, може бути згодом зменшено або збільшено за рішенням суду за позовом платника або одержувача аліментів у разі зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Втім, збільшення мінімального розміру аліментів не є підставою для нового рішення про збільшення розміру аліментів, оскільки цей розмір встановлюється законом, а не судовим рішенням. І в даному випадку, навіть якщо у рішенні суду при визначенні розміру аліментів є посилання на їх мінімальну межу, це не може бути підставою для відмови в перерахунку розміру аліментів. Нове судове рішення у даному випадку не потрібно.

Відповідно до п. 7.13.1 п. 7.13 Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02 квітня 2012 року N 512/5, розрахунок заборгованості повинен бути помісячним і містити суму заробітної плати та інших доходів боржника, що залишилася після утримання податків, відсоток або частку заробітку (доходу), визначений виконавчим документом, загальну суму заборгованості. Якщо боржник не працює або відсутня інформація про отримання боржником доходів, державний виконавець розраховує заборгованість у такому самому порядку, виходячи із середньомісячної заробітної плати для відповідної місцевості.

Шевченківський районний відділ
державної виконавчої служби міста Київ
Головного територіального управління юстиції у м. Києві

Державний виконавець – Комова Д.Ю.